Lupa- ja valvontavirasto
Työsuojelu

Lausunto
6.5.2026
Dnro LVV-U/76294/2026

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Viite
Lausuntopyyntönne 2.5.2025
VNS 3/2026 vp VALTIONEUVOSTON SELONTEKO JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMASTA VUOSILLE 2027—2030

Lausunto

Lupa- ja valvontaviraston työsuojeluosasto (jatkossa *työsuojeluviranomainen*) kiittää mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027-2030. Työsuojeluviranomainen pitää tavoitetta velkaantumiskehityksen taittamisesta kannatettavana, mutta kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin.

Työsuojeluviranomainen valvoo kattavasti suomalaista työelämää ja pakottavien säännösten noudattamista siellä. Säännöksillä pyritään vähentämään yhteiskunnalle aiheutuvia haitallisia vaikutuksia, kuten ennen aikaista poistumista työelämästä sekä harmaata taloutta lieveilmiöineen. Työsuojeluviranomainen on osa Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaa ja sinne kohdistuvat leikkaukset uhkaavat myös työsuojelua. Työsuojeluviranomaisen toiminnan kustannukset koostuvat lähes kokonaan henkilöstökuluista, joten valtiontalouden sopeuttamistoimet tarkoittavat henkilöstömenojen supistamista. Viranomaisen tehtävistä osa on kirjattu lainsäädäntöön siten, ettei niitä voi jättää tekemättä. Esimerkiksi lupa-anomukset on käsiteltävä ja erilaisia lausuntoja toisille viranomaisille jne. on annettava, olivatpa resurssit millaiset tahansa. Käytännössä ainoa toiminta, jota työsuojeluviranomainen voi vähentää on sen omasta aloitteesta tapahtuva riskiperusteinen valvonta. Resurssien supistaminen siis vähentää valvontaa ja johtaa siihen, että säädösten rikkomisesta ja yhteiskunnalle haitallista toiminnasta kiinni jäämisen riski pienenee.

Työsuojeluviranomainen teki vuonna 2025 noin 20 000 työsuojelutarkastusta, joiden johdosta se teki 343 tutkintapyyntöä poliisille. Laiminlyöntimaksuja se asetti 153, joiden suuruus oli yhteensä 777 490 €. Työsuojeluviranomainen huomauttaa, että sen toiminnan supistaminen todennäköisesti vähentää valtiolle rikostuomioina ja laiminlyöntimaksuina maksettavien korvausten määrää, eli supistusten vaikutus valtion talouteen voi jo absoluuttisena vaikutuksena olla kielteinen. Myös vähenevän valvonnan mahdollisten välillisten vaikutusten, kuten esimerkiksi lisääntyneiden sairaspoissaolojen ja työtapaturmien, tai ennenaikaisen eläköityminen voidaan arvioida aiheuttavan

Lupa- ja valvontavirasto, työsuojeluosasto
Postiosoite: PL 30, 13035 LVV
Puhelinvaihde: 0295 254 000
tyosuojelu@lvv.fi | tyosuojelu.fi
Lupa- ja valvontaviraston työsuojeluosasto toimii valtakunnallisena työsuojeluviranomaisena.

Lupa- ja valvontavirasto
Työsuojelu

Lausunto
6.5.2026
Dnro LVV-U/76294/2026

yhteiskunnalle merkittäviä kustannuksia pidemmällä aikavälillä. Työsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan sen toimintamäärärahojen supistamine ei edistä tavoitetta julkisen talouden tasapainottamisesta, vaan vaikutuksen voidaan katsoa olevan jopa käänteinen.

Työperäisen hyväksikäytön esiintyminen, ja niin sanotut kahdet työmarkkinat, eli tilanne, jossa on ”hyviä ja säädöksiä noudattavia työpaikkoja” sekä ”työpaikkoja, joissa ei noudateta säädöksiä” ovat jo valitettavasti tosiasioita suomalaisessa työelämässä. Erilaisia hyväksikäyttötapauksia tulee julki lähes päivittäin. Työsuojeluviranomainen kiinnittää huomiota siihen, että työelämän ongelmat voivat ääritilanteessa eskaloitua epävakautena koko yhteiskuntaan ja heikentää hyvinvointivaltion resilienssiä ulkoisten tekijöiden aiheuttamille paineille. Työsuojeluviranomainen näkee oman työnsä tärkeänä osana yhteiskuntavakauden ja varautumisen ylläpitoa. Työsuojeluviranomaisen toiminnasta pieni osa, yksittäiset lupa-asiat ovat maksullisia. Lupamaksuja on korotettu viime vuosina voimakkaasti osana valtionhallinnon lupien omakustannusperusteisuuden kasvattamista.

Työsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan sen lupien omakustannusperusteisuus on hyvällä tasolla, ja lupatulot kattavat niiden käsittelystä aiheutuvat menot. Työsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan sen lupien maksuja ei tulisikaan jatkossa korottaa yleistä hintakehitystä suuremmin.

Työsuojeluviranomainen huomauttaa, että sen määrärahat ovat olleet leikkausten kohteena viime vuosina useita kertoja, kuten pääosin muukin valtionhallinto. Talouden ja toiminnan suunnittelu tilanteessa, jossa tulevan vuoden, saatikka tulevan kehyskauden rahoitus muuttuu koko ajan, on mahdotonta. Työsuojeluviranomaisella on jo nyt osaamiskapeikkoja, joita olisi paikattava rekrytoinneilla. Muuttuvassa talousraamissa rekrytointien tekeminen on käytännössä mahdotonta, joten työsuojeluviranomainen toivoo, että talouden suunnitelmassa vuosille 2027 – 2030 pitäydyttäisiin ja taloudenpito olisi jatkossa vakaata.

Lisätietoja

Johtaja, yksikön päällikkö Eerik Tarnaala